

Finestra oberta

***UNA PROPOSTA DE PLA
DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA:
EL CAS DE MOLINS DE REI***

Fundació Jaume Bofill

Gener 2006

FINESTRA OBERTA | 47

Aquesta publicació és el resultat del treball de l'equip de la Fundació Jaume Bofill, format per Clelia Colombo, Irene Lop, Laia Torras i Cristina Valls, responsable de l'elaboració del Pla Director de Participació Ciutadana de Molins de Rei.

Edició: Fundació Jaume Bofill
Provença, 324. 08037 Barcelona
Tel. 93 458 87 00
Fax 93 458 87 08
fbofill@fbofill.org
www.fbofill.org

Impressió: Alta Fulla · *Taller*
Dipòsit Legal: B. 8.511-2006

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
2. CONTEXTUALITZANT EL PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA ...	6
La <i>governance</i> : una nova manera de fer política en l'àmbit local ..	6
La participació ciutadana	7
Els plans directors de participació ciutadana	8
3. SÍNTESE DE LA DIAGNOSI PARTICIPATIVA	10
Bloc 1. Govern municipal i participació	10
Bloc 2. Teixit associatiu i participació	14
4. CRITERIS PER AL PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE MOLINS DE REI	16
Línia 1. Organitzar l'acció de govern per facilitar la participació en la presa de decisions públiques	16
Línia 2. Fer efectiu el dret d'informació i consolidar canals de co- municació com un element previ per afavorir la participació ...	19
Línia 3. Impulsar òrgans permanents de participació que esdevinguin espais de participació efectiva	22
Línia 4. Incorporar processos de participació ciutadana en aquells àmbits prioritaris per a l'acció de govern	25
Línia 5. Fomentar un teixit associatiu ric, plural i participatiu ..	30
Línia 6. Donar eines per afavorir la participació efectiva de les entitats en el debat i la presa de decisions municipals	34
5. METODOLOGIA	37
6. LLISTAT DE PARTICIPANTS	41

1. INTRODUCCIÓ

A principis de l'any 2004, l'Ajuntament de Molins de Rei va decidir iniciar un procés d'ordenació i planificació de la seva política participativa, d'acord amb allò previst en el Pla d'acció municipal en el seu eix 8, línia 29. Per portar a terme aquest procés, l'Ajuntament va demanar el suport de la Fundació Jaume Bofill, que al llarg de prop d'un any i mig ha treballat en l'elaboració del Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei, implicant els actors polítics, tècnics i socials de la vila.

El procés d'elaboració del Pla director ha comptat des del seu inici amb el recolzament de tots els grups municipals. La seva participació en el procés s'ha traduït en la creació d'un espai participatiu, la Comissió Política de Seguiment. Aquesta Comissió està integrada pels portaveus dels grups municipals a l'Ajuntament i en cada moment d'obertura i tancament de les diferents fases del procés ha estat convocada per seguir i validar l'elaboració del Pla.

El document que teniu a les mans és la proposta de la Fundació Jaume Bofill per al Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei. Aquesta proposta és fruit de la feina de l'equip de la Fundació Jaume Bofill a partir de la pròpia experiència i coneixements però, també, de la participació de moltes persones i entitats de la vila, a qui agraïm molt sincerament la seva participació i aportacions.

El document que teniu a les mans és la proposta de la Fundació Jaume Bofill per al Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei.

2. CONTEXTUALITZANT EL PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

La *governance*: una nova manera de fer política en l'àmbit local

A finals del segle xx i principis del nou mil·lenni ens trobem immersos en un nou entorn social cada vegada més complex i canviant. Aquest fet ha comportat canvis en la concepció de la manera tradicional de fer política en un intent d'adaptar-se a la nova situació. Algunes d'aquestes noves estratègies comporten trobar solucions en els espais de relació, de col·laboració i de diàleg entre els diferents actors implicats en els processos de decisió política.

En aquest context s'articula la teoria de la *governance* o el govern en xarxa, que incorpora la complexitat com a element inherent al procés polític, fomenta la participació d'actors diversos en el govern i suposa la utilització de nous instruments per a la deliberació i la decisió pública. En aquest sentit, la democràcia representativa es veu reforçada amb noves formes que tendeixen a una major participació política de la ciutadania, tot i que aquestes noves formes segueixen convivint amb alguns dels estils i maneres de fer del govern tradicional.

Ens trobem davant d'una nova manera d'entendre el govern que suposa la implicació i la responsabilització de la ciutadania en la *res publica*. La *governance* implica el diàleg dels governs amb els diferents agents econòmics i socials del territori, tenint en compte la seva diversitat i, per tant, la diversitat

Ens trobem davant d'una nova manera d'entendre el govern que suposa la implicació i la responsabilització de la ciutadania en la *res publica*.

de relacions i de comunicació entre l'esfera pública i la privada. En aquest marc, els governs locals són els que han liderat aquesta nova manera d'entendre el govern per la seva major proximitat amb la ciutadania i s'han posicionat en nous rols estratègics per facilitar el desenvolupament local, tot i que no sempre aquestes funcions han anat acompanyades d'un reconeixement, per part de les altres administracions, amb noves competències.

En aquest sentit, el govern local pensa cada vegada més en models relacionals tant internament com externa, en estructures administratives i de gestió transversals, que fomentin el treball conjunt i la relació entre diferents àrees, i en la generació d'espais que facilitin el contacte entre el mateix govern i la ciutadania.

L'avenç dels governs locals cap a noves formes de governar més relacionals ha comportat la proliferació d'experiències i processos de participació ciutadana en l'àmbit municipal, la qual cosa ha fet sorgir l'interès per planificar i ordenar aquesta participació.

L'avenç dels governs locals cap a noves formes de governar més relacionals ha comportat la proliferació d'experiències i processos de participació ciutadana en l'àmbit municipal, la qual cosa ha fet sorgir l'interès per planificar i ordenar aquesta participació.

La participació ciutadana

Un context polític en què la *governance* pren cada vegada més força va associat inevitablement a un augment de la participació de la ciutadania en la *res pública*. En aquest sentit la democràcia representativa es veu reforçada amb formes participatives que fomenten un cert retrobament entre l'esfera individual i la col·lectiva.

En els últims anys, han proliferat processos, mecanismes i tècniques de participació ciutadana que

donen lloc a experiències participatives molt diverses entre si tant en formes com en procediments.

En qualsevol cas, la participació ciutadana implica la voluntat del govern d'escoltar i debatre amb la ciutadania per prendre decisions públiques sobre temes que poden tenir repercussions sobre aquella. En aquest sentit es considera positiu que aquestes decisions siguin preses conjuntament entre els diversos actors de la societat civil i els actors polítics, però cal establir bé quins són els temes sobre els quals prendre les decisions de forma participada, quins actors hi han d'estar implicats i de quina manera s'ha de fer aquesta participació. L'experiència i el sentit comú recomanen l'establiment d'unes regles del joc bàsiques i conegudes per tothom sobre les quals impulsar i ordenar la participació ciutadana.

Els plans directores de participació ciutadana

Els plans directores de participació ciutadana tenen per objectiu impulsar, ordenar, i reglamentar la participació ciutadana del municipi.

És probablement amb aquesta voluntat que en alguns municipis de Catalunya s'estan duent a terme processos de planificació amb l'objectiu d'ordenar la participació en l'àmbit local. Aquestes experiències, força diverses entre si i que alhora reben noms diferents tenen per objectiu impulsar, ordenar, i reglamentar la participació ciutadana del municipi. En el cas que aquí ens ocupa, la planificació de l'acció participativa de Molins de Rei, s'ha anomenat Pla director de participació ciutadana.

Entenem que un pla director de participació ciutadana ha de ser una "guia" de planificació integral de la participació de la ciutadania que ordeni i proposi línies estratègiques d'actuació municipal en termes de participació. Així doncs, el Pla ha de donar cohe-

rència a la participació del municipi per tal d'evitar solapaments, buits participatius i possibles contradiccions.

En el cas que ens ocupa, el Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei, s'estableixen línies estratègiques, criteris i propostes per tal d'ordenar la participació ciutadana del municipi, i s'estableixen quins han de ser els objectius de la participació, els òrgans participatius, els temes sobre els quals s'ha de fer participació i les persones que hi han de participar.

El document que es proposa s'estructura tenint en compte sis grans línies que fan referència a 1) l'organització de l'acció de govern per facilitar la participació en la presa de decisions, 2) la consolidació del dret d'informació i els canals de comunicació, 3) l'impuls dels òrgans permanents de participació com a espais de participació efectiva, 4) la incorporació de processos de participació ciutadana en els àmbits prioritaris per a l'acció de govern, 5) el foment d'un teixit associatiu ric, plural i participatiu i 6) l'establiment d'eines que afavoreixin la participació efectiva de les entitats en el debat i la presa de decisions municipals.

Aquestes sis grans línies estratègiques d'actuació es proposen com a marc per a la participació ciutadana a Molins de Rei. Cada una d'elles comprèn diversos criteris que guien les línies. Aquests criteris es concreten en propostes d'actuació que tenen l'objectiu de fer-los operatius. Estan orientades a fer un pas endavant en la vida participativa del municipi, i aconseguir una implicació i una corresponsabilitat més gran de la població en la vida pública de la vila.

En el Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei s'estableixen línies estratègiques, criteris i propostes per tal d'ordenar la participació ciutadana del municipi.

3. SÍNTESI DE LA DIAGNOSI PARTICIPATIVA

L'objectiu d'aquest apartat no és tant fer una explicació exhaustiva de la realitat de Molins de Rei en matèria participativa sinó apuntar les grans línies que es van identificar en la primera fase del procés del Pla director de participació, la diagnosi participada, i que han permès avançar en la redacció definitiva del Pla director de participació ciutadana.

La síntesi presentada manté la mateixa estructura de la diagnosi, és a dir, dos grans blocs —*Govern municipal i participació* i *Teixit associatiu i participació*— cadascun dels quals se subdivideix en diferents apartats que s'expliquen de forma resumida i esquemàtica per facilitar-ne la comprensió.¹

Bloc 1. Govern municipal i participació

1. L'organització municipal: una organització transversal?

L'Ajuntament de Molins de Rei s'organitza en quatre àrees integrades, cadascuna de les quals aglutina diferents regidories i es divideix en diferents serveis i programes. Cada àrea compta amb un responsable polític amb capacitat de lideratge estratègic sobre el conjunt de regidories i amb un responsable tècnic. Les àrees són: Alcaldia, Economia i Serveis Generals, Medi Ambient i Territori, i Serveis Personals.

L'Ajuntament de Molins de Rei s'organitza en quatre àrees integrades, cadascuna de les quals aglutina diferents regidories i es divideix en diferents serveis i programes.

– L'estructura organitzativa de l'Ajuntament de Molins de Rei està pensada per facilitar la coordinació i el treball transversal entre les quatre àrees existents. Tot i la voluntat política perquè aquest organigrama funcioni, a la pràctica aquest model es troba en una fase inicial i encara no permet un funcionament fluid de les relacions de treball entre les diferents àrees.

– A hores d'ara no hi ha cap reglament que reguli l'ordenació municipal, fet que pot dificultar en alguns casos les relacions internes i la vertebració de canals de comunicació amb la ciutadania.

– Les tasques de participació i de comunicació depenen directament d'Alcaldia, fet que dóna molta força als dos blocs. Aquest és un pas molt important perquè tota l'estructura política i tècnica de l'Ajuntament se senti compromesa en els aspectes comunicatius i en la participació.

No hi ha cap reglament que reguli l'ordenació municipal, fet que pot dificultar en alguns casos les relacions internes i la vertebració de canals de comunicació amb la ciutadania.

2. Canals de comunicació interns

La informació és un dels elements fonamentals en qualsevol procés de participació. La transmissió d'informació es dóna a través dels anomenats canals de comunicació, que són mitjans i recursos que posen en contacte i faciliten la transmissió d'informació entre els polítics, els tècnics i els ciutadans.

– L'Ajuntament de Molins de Rei disposa de diversos canals de comunicació interna dissenyats per facilitar i promoure la informació i la comunicació entre les diverses àrees del Consistori. Aquest traspàs d'informació es dóna amb més facilitat dins de les àrees que entre àrees diferents.

– Hi ha un consens força generalitzat a valorar positivament les reunions de coordinació dins de cada àrea però es troben mancances en els espais comunicatius entre àrees diferents. Hi ha alguns sectors que consideren que en general els canals interns no acaben de funcionar (es constata que els contactes que faciliten la comunicació interna són més aviat informals) i requereixen una millora.

– Manca un reglament que reguli les estructures comunicatives i d'informació de l'Ajuntament.

3. Canals de comunicació externs

Entenem per canals de comunicació externs aquells existents entre l'Ajuntament i la ciutadania en ambdós sentits, és a dir, de l'Ajuntament cap a la ciutadania i de la ciutadania cap a l'Ajuntament.

Els diversos canals de comunicació existents són bàsicament verticals i informatius (en el cas dels canals de l'Ajuntament a la ciutadania) i d'informació i de queixes o suggeriments (en el cas dels canals de la ciutadania a l'Ajuntament).

– Els diversos canals de comunicació existents són bàsicament verticals i informatius (en el cas dels canals de l'Ajuntament a la ciutadania) i d'informació i de queixes o suggeriments (en el cas dels canals de la ciutadania a l'Ajuntament).

– Hi ha instruments, com les noves tecnologies, la ràdio, la revista *El Llaç* i la televisió, que permeten l'emissió d'opinions per part dels ciutadans i l'intercanvi d'impressions i el debat.

– El Departament de Comunicació de l'Ajuntament depèn d'Alcaldia i aquest fet facilita que tota la informació que difon l'Ajuntament tingui un to unitari i de conjunt.

– L'aposta per centralitzar i unificar els canals informatius oberts a la ciutadania en una oficina d'atenció al ciutadà es valora positivament com una manera de facilitar l'accés de la ciutadania a la informació.

– La quantitat d'eines comunicatives no garanteix la seva qualitat i, per tant, no assegura una bona comunicació.

4. Espais formals de participació: processos formals de participació i òrgans de participació

Tothom coincideix a dir que Molins de Rei és un municipi que s'ha caracteritzat per un cert dinamisme en matèria participativa. La voluntat política dels darrers equips de govern ha fet que es puguin descriure un seguit d'experiències i processos participatius impulsats des del Consistori, que tot i la divergència de valoracions, permet identificar un ventall d'accions participatives.

– Molins de Rei és un municipi força dinàmic en matèria participativa i va ser pioner en l'elaboració d'un pla estratègic i una agenda 21 amb metodologies participatives.

– Incentivar la participació ciutadana en la presa de decisions públiques ha tingut efectes positius en la generació de dinàmiques ciutadanes i en la corresponsabilitat de la *res publica*. També ha tingut efectes negatius que han vingut donats pel qüestionament de certs processos per la manca de visibilitat de les propostes recollides o per la manca d'avaluació i seguiment posterior.

– Pel que fa a la composició, la major part d'òrgans de participació estan integrats per representants de les entitats (és el cas dels consells, taules i ens reglats). Les comissions de seguiment contempnen a més a més la representació de la ciutadania no organitzada.

– Pel que fa al funcionament, tant en la major part de processos com en els òrgans reglats tradi-

Molins de Rei és un municipi força dinàmic en matèria participativa.

Incentivar la participació ciutadana en la presa de decisions públiques ha tingut efectes positius però també n'ha tingut de negatius.

cionalment no s'havia potenciat massa la participació de la ciutadania a títol individual. En els darrers processos que s'han impulsat s'ha fet un major esforç en aquest sentit.

– Tot i el caràcter consultiu dels consells, alguns d'ells, per les seves característiques internes i de funcionament, tenen un alt potencial d'influència en la política municipal.

Bloc 2. Teixit associatiu i participació

1. Tipus d'entitats i característiques

Molins de Rei té un teixit associatiu nombrós i ric. En quantitat, pel nombre de ciutadans que mobilitzen, i en qualitat, per la diversitat d'àmbits que representen (cultural, veïnal, social, educatiu, esportiu, juvenil, solidari i de cooperació, d'interessos econòmics). En total estem parlant d'una realitat de 154 associacions registrades.

2. Organització i estructura interna del teixit associatiu

El teixit associatiu de Molins de Rei és quantitativament ric però està molt fragmentat.

– El teixit associatiu de Molins de Rei és quantitativament ric però està molt fragmentat.

– Es detecta una manca de participació interna en algunes entitats, exemplificada per la poca renovació dels òrgans de govern, les dificultats d'ampliar la seva base social o la poca capacitat de convocatòria d'alguns actes organitzats per les entitats.

– Es percep una dificultat d'obertura de les entitats de Molins de Rei que es visualitza en la sensació que malgrat que el teixit associatiu és nombrós, a

l'hora de treballar, proposar o organitzar sempre són els mateixos a tot arreu.

– El treball de les entitats es basa fonamentalment en el voluntariat.

– Hi ha una manca d'espais o equipaments per poder realitzar les activitats de les entitats.

3. Xarxa relacional

– Tot i els contactes existents entre entitats, no hi ha gaires estructures de coordinació que facilitin el treball conjunt. Les relacions s'estableixen més entre persones concretes que entre entitats.

– La relació que s'estableix entre el teixit associatiu i l'Ajuntament és bàsicament de tipus econòmic, principalment en la distribució de recursos i la cessió d'espais.

– Les festes i les mobilitzacions ciutadanes per temes puntuals es defineixen com a vertaders espais de trobada entre la ciutadania. En aquest sentit, la major part de contactes que existeixen entre la ciutadania i les entitats es donen en el terreny festiu.

A partir d'aquesta síntesi de la diagnosi sorgeixen interrogants al voltant de la participació a la vila de Molins de Rei: alguns aspectes que cal consolidar i altres que cal millorar, però en definitiva són interrogants que han permès obrir el camí a reflexions per a l'elaboració del Pla director de participació, el desenvolupament del qual es presenta a continuació.

Tot i els contactes existents entre entitats, no hi ha gaires estructures de coordinació que facilitin el treball conjunt.

4. CRITERIS PER AL PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE MOLINS DE REI

El Pla director de participació de Molins de Rei s'estructura en tres àmbits: línies estratègiques, criteris i propostes.

- Les línies estratègiques són les principals finalitats que defineixen l'acció de govern en matèria de participació.
- Els criteris són orientacions d'actuació dins de cada línia.
- Les propostes representen el grau de concreció més elevat i estan encaminades a assolir els criteris plantejats.

Totes les propostes d'actuació que s'exposen s'han d'entendre com a condicions necessàries però no suficients per garantir una bona ordenació de la participació i afavorir la implicació de la ciutadania.

Totes les propostes d'actuació que s'exposen s'han d'entendre com a condicions necessàries però no suficients per garantir una bona ordenació de la participació localment i afavorir la implicació de la ciutadania en la presa de decisions públiques.

Línia 1. Organitzar l'acció de govern per facilitar la participació en la presa de decisions públiques

En el nou model de gestió pública emergent² es fa evident la necessitat de fer real la participació de diferents actors en la gestió dels interessos públics. Aquesta necessitat, però, lluny de ser fruit d'una moda ha de respondre a una voluntat política ferma,

a la creença que la participació és un compromís transformador que ha d'enriquir la vida política de la vila.

Una aposta per la participació en cap cas pot ser conjuntural sinó que s'ha de correspondre a una forma de fer política que ha d'impregnar l'organització municipal i tenir presents els agents econòmics i socials, el teixit associatiu i la ciutadania en general.

El model de participació que es proposa en el Pla director de participació de Molins de Rei requereix una organització municipal generadora d'espais de coordinació interna on tècnics i polítics se sentin partícips d'una nova filosofia, segons la qual la tasca municipal ha d'anar acompanyada d'òrgans i processos per involucrar la ciutadania en la presa de decisions públiques, i la tinguin en compte a l'hora d'elaborar i executar polítiques públiques.

Criteri 1. Per encapçalar els processos de participació en la presa de decisions públiques és important gaudir d'un lideratge polític fort, fet que permetrà dimensionar l'aposta per a la participació i afavorir que els processos siguin assumits pel conjunt de tota l'estructura tècnica i política de la vila.

– *Proposta 1. Situar l'àmbit de Participació Ciutadana dependent directament d'Alcaldia de manera que no sigui una regidoria independent. Aquest fet li dóna un pes polític important i afavoreix que els projectes s'assumeixin de manera conjunta.*

– *Proposta 2. Donar als responsables tècnics de l'àmbit de participació ciutadana una funció d'impuls, coordinació, acompanyament i assessorament dels processos de participació que s'obrin des de les diferents àrees de l'Ajuntament. Han de ser visibles*

Per encapçalar els processos de participació en la presa de decisions públiques és important gaudir d'un lideratge polític fort.

en totes les àrees de l'Ajuntament i també fora de l'Ajuntament (teixit associatiu, ciutadania,...). Han de ser les figures dinamitzadores i que vetllen pel foment de la participació ciutadana en tots els àmbits.

És necessari que la participació ciutadana en la presa de decisions públiques s'entengui com un projecte estratègic de l'Ajuntament que impregni tota l'acció de govern.

Criteri 2. És necessari que la participació ciutadana en la presa de decisions públiques s'entengui com un projecte estratègic de l'Ajuntament que impregni tota l'acció de govern. En aquest sentit, ha de ser fruit d'uns objectius i criteris consensuats per tothom que permetin un treball amb projecció i finalitats globals i evitar duplicitats o solapaments en els projectes.

– *Proposta 1. Elaborar un reglament de participació ciutadana* que obligui jurídicament i desenvolupi els elements de participació recollits per aquest Pla director de participació ciutadana.

– *Proposta 2. Elaborar una agenda participativa* per definir sobre quins temes es vol treballar participativament. L'agenda participativa ordena i exposa tots els processos i esdeveniments de participació de la ciutadania que tenen lloc a la vila.

– *Proposta 3. Confeccionar i consolidar un pla de formació en matèria de participació* tant per als responsables polítics com per al personal tècnic que treballa per a l'Ajuntament.

Criteri 3. La coordinació i la transversalitat s'han de promoure no només com a element necessari per a l'acció de govern sinó també com una fórmula per afavorir espais reals de participació. El treball transversal possibilita que es puguin treballar conjuntament diversos àmbits temàtics que, si bé tradi-

cionalment han anat per separat, el seu tractament en conjunt permet abordar d'una manera plena les diverses qüestions que afecten la vila i els ciutadans en totes les seves facetes.

– *Proposta 1. Afavorir la creació de grans àrees en l'organigrama de l'Ajuntament i apostar per un model organitzatiu que faciliti la coordinació dins i entre aquestes àrees.* Aquesta realitat ha de facilitar unes dinàmiques i unes formes de treball transversals.

– *Proposta 2. Elaborar el Reglament d'ordenació municipal (ROM) com a document que entre altres objectius doni resposta als dèficits comunicatius interns existents a l'Ajuntament de Molins de Rei.*

– *Proposta 3. Fer un treball aprofundit d'avaluació del funcionament intern de l'Ajuntament quant a comunicació interna, relació entre representants polítics i tècnics i funcions del Consistori, per tal d'optimitzar el model organitzatiu actual.*

La coordinació i la transversalitat s'han de promoure no només com a element necessari per a l'acció de govern sinó també com una fórmula per afavorir espais reals de participació.

Línia 2. Fer efectiu el dret d'informació i consolidar canals de comunicació com a elements previs per afavorir la participació

Apostar per un govern que en la seva actuació cerqui la implicació i la responsabilització de la ciutadania en la *res publica*, suposa garantir l'accés de la ciutadania a la informació i a ser escoltada.

La informació és un element fonamental en el model de participació del Pla director de participació de Molins de Rei, ja que es configura com el primer requisit de qualsevol acció de govern que vulgui afavorir la participació de la ciutadania en la presa de decisions públiques.

En aquest sentit, partir d'una nova modalitat de govern suposa també fer un canvi d'estratègia en la gestió de la informació, cercant mecanismes que permetin millorar els canals de comunicació entre l'Ajuntament i la ciutadania.

Els canals de comunicació han de permetre la circulació de la informació com a mostra de transparència en l'acció de govern.

Criteri 1. Els canals de comunicació han de permetre la circulació de la informació com a mostra de transparència en l'acció de govern. Aquest pot ser un primer pas per apropar la ciutadania a l'acció de govern, incrementar el coneixement sobre les polítiques municipals i reduir la distància existent entre ciutadans i responsables polítics.

– *Proposta 1. Situar el tècnic de comunicació dependent d'Alcaldia.* Aquest fet li dóna un pes important i dóna una visió unitària de la comunicació externa de l'Ajuntament.

– *Proposta 2. Disposar d'un conjunt de publicacions que permetin mantenir la ciutadania informada de les accions de govern.* En aquest sentit es considera important:

- Mantenir la publicació del butlletí municipal *Casa de la Vila* com un espai de difusió i d'informació de l'actuació del govern.

- Confeccionar una guia de gestions i serveis municipals per fomentar el coneixement de les competències i atribucions de l'Ajuntament per cada àmbit. Aquesta guia també pot recollir un llistat de les entitats de la vila organitzades per àmbit.

– *Proposta 3. Millorar el web municipal, facilitar-ne l'ús,* actualitzar la informació i fer que sigui un espai d'interacció i participació de la ciutadania. Pensar el web municipal com l'espai mitjançant el qual la

ciutadania pot accedir a la informació pública, en el qual es puguin fer alguns tràmits administratius, l'autoservei d'informació (bases de dades a la web...). Per això és important fer una campanya de difusió del web per fomentar-ne l'ús entre la ciutadania.

– *Proposta 4. Organitzar sessions informatives i de debat a cadascun dels barris com a mínim una vegada l'any amb l'objectiu que l'equip de govern informi de les seves línies d'actuació prioritàries.*

– *Proposta 5. Utilitzar el Consell de la Vila i els òrgans específics de participació³ com a espais d'informació i transparència de l'acció de govern vers la ciutadania.*

criteri 2. Cal generar eines que canalitzin la informació de la ciutadania cap als responsables polítics, que facilitin que el ciutadà tingui un espai per dirigir-se a l'Ajuntament.

– *Proposta 1. Centralitzar i unificar els serveis d'informació i atenció al ciutadà a través de la posada en marxa d'un sol punt d'atenció a la ciutadania. Cal també garantir —mitjançant un protocol de traspàs d'informació— que a aquest punt arribi tota la informació generada tant per les àrees de l'Ajuntament com les activitats generades per la ciutadania o entitats.*

– *Proposta 2. Consolidar el canal de queixes i suggeriments i el protocol de resposta. Aquest canal ha d'anar més enllà de l'àmbit administratiu, essent un dels espais en el qual la ciutadania pot plantejar preguntes i opinions.*

– *Proposta 3. Crear la figura d'un Síndic que defensi els drets de la ciutadania de Molins de Rei. Aquesta figura, a banda de ser un espai que té la ciu-*

Cal generar eines que canalitzin la informació de la ciutadania cap als responsables polítics.

tadania per expressar demandes, queixes o opinions també ha de vetllar per la qualitat dels serveis que presta l'Ajuntament.

Línia 3. Impulsar òrgans permanents de participació que esdevinguin espais de participació efectiva

Els òrgans de participació són instruments que des de fa anys vehiculen i organitzen la participació ciutadana, i han esdevingut espais on es reuneixen representants del teixit associatiu, ciutadans a títol individual, càrrecs electes i tècnics que treballen en l'àmbit d'actuació de l'òrgan. Aquests òrgans són espais de debat, deliberació, acompanyament i contrast de l'acció de govern en els afers públics de la vila.

La creació d'espais formals de participació té sentit en tant que aquests són realment cooperatius i tenen uns objectius i unes utilitats clarament definides.

A continuació es fa una proposta completa d'òrgans de participació permanents per a l'Ajuntament de Molins de Rei, però cal tenir present que si després algun d'aquests òrgans no ha de tenir un contingut o una utilitat clara i definida, serà recomanable que no es creï.

Criteri 1. L'acció de govern ha de poder ser explicada i debatuda en la seva globalitat, i no només de manera sectorial.

– *Proposta 1. Crear el Consell de Vila.* És l'òrgan permanent consultiu i de participació de Molins de Rei. En el seu marc, la ciutadania i representants de

L'acció de govern ha de poder ser explicada i debatuda en la seva globalitat, i no només de manera sectorial.

l'Ajuntament debaten, fan l'acompanyament i el contrast de l'acció de govern en els aspectes de caràcter general, com per exemple el Pla d'actuació municipal i els pressupostos municipals. El Consell de Vila també és un espai per compartir el treball dels diferents òrgans específics de participació.

– *Proposta 2. Ubicar els òrgans de participació específics ja existents o de nova creació en el marc del Consell de Vila. És preferible que només es creïn els òrgans que siguin pertinents en cada moment i que durin el temps estrictament necessari.*⁴

– *Proposta 3. El Consell de Vila i cadascun dels òrgans es regiran pel Reglament de participació ciutadana, i només si es creu necessari, per un reglament propi de funcionament intern.*

criteri 2: La representació dels diferents actors polítics i socials i ciutadans en aquests organismes ha d'estar assegurada.

– *Proposta 1. Fixar la composició del Consell de la Vila de la manera següent: el Consell està presidit per l'alcalde o alcaldessa, vicepresidit per un representant del teixit associatiu i també hi són presents un representant de tots els grups municipals, un representant de cada òrgan de participació específic o altres entitats que ho sol·licitin via registre,⁵ ciutadans a títol individual⁶ i experts i personalitats de vàlua reconeguda a la vila escollits per consens. Es recomana que el nombre de membres del Consell de Vila sigui entre 20 i 30 per garantir-ne l'operativitat.*

– *Proposta 2. En cas que es creïn nous òrgans de participació, aquests s'haurien de regir, sempre que sigui possible, per criteris de representativitat.*

La representació dels diferents actors polítics i socials i ciutadans en els organismes permanents de participació ha d'estar assegurada.

– *Proposta 3. Facilitar que els representants dels òrgans de participació es renovin.* Es pot pensar en un sistema de renovació esglaonada, i evitar així la renovació de tots els participants a la vegada. D'aquesta manera es garanteix el traspàs de temes, de coneixements i d'habilitats de gestió i es facilita la possibilitat de formar part dels consells al màxim ventall d'actors o de ciutadans.

Els òrgans de participació haurien de poder emetre la seva opinió i que aquesta tingués incidència en les polítiques públiques.

criteri 3. Els òrgans de participació haurien de poder emetre la seva opinió i que aquesta tingués incidència en les polítiques públiques, i anés més enllà de la mera informació i consulta. Haurien de ser espais de treball, anàlisi i debat creatiu de la vila.

– *Proposta 1. El Consell de la Vila ha d'emetre informes preceptius* abans que s'aprovi el Pla d'actuació municipal i els pressupostos municipals.

– *Proposta 2. El Consell de la Vila també podrà emetre informes sobre altres temes de caràcter general.*

– *Proposta 3. Tots els informes es presentaran al Ple de l'Ajuntament abans que s'aprovi la temàtica corresponent.* Els informes els presentarà la vicepresidència o qualsevol membre no electe que s'acordi.

– *Proposta 4. L'informe serà el resultat de, com a mínim, una sessió de deliberació del Consell en la qual l'equip de govern presentarà la informació necessària que caldrà discutir i la resta de membres hauran pogut discutir i emetre la seva opinió.*

criteri 4. Assegurar la visibilitat de les tasques realitzades per cada un dels òrgans de participació per a tota la ciutadania.

– *Proposta 1: Els òrgans de participació han d'emetre memòries periòdiques dirigides a l'Ajuntament i a la ciutadania.* Aquestes memòries informen sobre el seu funcionament i donen compte de la seva activitat a totes les entitats del sector i a la ciutadania en general.

– *Proposta 2: Donar més protagonisme social a aquests òrgans de participació* a partir d'incrementar la seva presència en els mitjans de comunicació locals i al web de l'Ajuntament o a plataformes de participació a Internet.

– *Proposta 3: Editar un material informatiu* on surtin llistats els diferents organismes participatius de la vila i l'activitat que realitzen. Aquest material s'hauria de distribuir a tota la ciutadania.

Cal assegurar la visibilitat de les tasques realitzades per cada un dels òrgans de participació.

Línia 4. Incorporar processos de participació ciutadana en aquells àmbits prioritaris per a l'acció de govern

Els processos de participació s'han d'entendre com una manera de reforçar la participació de la ciutadania en diferents àmbits de les polítiques públiques locals.

Es recomana endegar processos participatius, que impliquin tant la ciutadania organitzada com la no organitzada, en aquelles actuacions de govern que es considerin prioritàries a l'inici de cada legislatura.

Els criteris i les propostes que s'exposen a continuació versen sobre com s'han de desenvolupar els processos de participació per tal que siguin efectius. Val a dir, però, que el fet de no centrar-nos en un procés concret i prèviament definit ha dificultat la concreció de determinats criteris i propostes.

La iniciativa dels processos de participació pot venir del propi Ajuntament o d'algun altre actor polític o social.

Criteri 1. La iniciativa dels processos pot venir del propi Ajuntament o d'algun altre actor polític o social. En cas que no vingui de l'Ajuntament ha de comptar amb el suport d'aquest per tirar endavant. Els procediments pels quals es regula la iniciativa quedaran recollits en el Reglament de participació ciutadana de la vila.

– *Proposta 1. Presentar i aprovar en el Ple Municipal tot procés de participació en la presa de decisions públiques.*

– *Proposta 2. La iniciativa dels processos de participació que es presenten al Ple Municipal a banda de venir de l'equip de govern i els altres grups municipals, pot provenir dels actors polítics i socials següents:*

- Ciutadans a títol individual: És necessari un suport mínim de l'1% de la població justificat mitjançant la recollida de signatures.
- Entitats: Cal un mínim de 5 entitats de dret amb un mínim de dos anys al Registre d'Entitats, que aportin 100 signatures.
- Consell de la Vila i la resta d'òrgans específics: És imprescindible la discussió prèvia i el vistiplau en el marc del Consell de Vila.

Criteri 2. La participació ha de ser vista com una cosa de la vila, de conjunt, i ha de ser visible, seguible i avaluable. Quan s'elabora o es posa en marxa un procés de participació, cal un consens polític, social i tècnic entre tots els actors clau del municipi, aquells que tenen recursos suficients per condicionar l'èxit o el fracàs del procés.

– *Proposta 1. Aconseguir el màxim acord en els objectius del procés, en les regles del joc; i mirar d'assolir un mínim de complicitats envers el procés participatiu, o com a mínim, garantir que no hi haurà resistències que puguin bloquejar-lo.*

– *Proposta 2. Cercar el màxim consens polític* dins de l'equip de govern i amb els representants de l'oposició a través de diàleg i negociació entre els diferents actors polítics.

– *Proposta 3. Cercar el màxim consens social* per facilitar la implicació de tots els actors clau del municipi (associacions, moviments socials) i fer del procés engegat un projecte de ciutat. Recomanem cercar aquest consens a partir de sessions informatives, de diàleg i negociació amb els actors socials.

– *Proposta 4. Cercar la complicitat de l'equip tècnic* per poder garantir la implicació i el compromís de tot l'organigrama municipal amb el procés de participació. Caldria cercar aquesta complicitat a partir de sessions informatives, de diàleg i negociació amb els tècnics.

– *Proposta 5. Crear una Comissió de Seguiment (CDS) per cada procés de participació* en la presa de decisions públiques.

La CDS ha d'estar sota l'estructura del Consell de la Vila i ha d'estar formada pel grup promotor i per aquells actors que el mateix Consell de la Vila consideri segons cada procés.

D'acord amb els objectius del procés participatiu aprovats pel Ple Municipal, la CDS tindria la funció de:

- Validar la metodologia apropiada per a cada procés.
- Validar el calendari.
- Vetllar pel compliment dels objectius.

La participació ha de ser vista com una cosa de la vila, de conjunt, i ha de ser visible, seguible i avaluable.

- Rebre els resultats i la memòria participativa del procés (veure proposta 3 del criteri 3, línia 4).

- Retornar al Consell de la Vila els resultats i la memòria participativa.

- *Proposta 6. Plantejar un sistema d'indicadors de qualitat de la participació que permetin avaluar els processos engegats i que s'han portat a terme al municipi.*

Els processos de participació s'han d'articular sobre aquells projectes de gran transcendència per a la vila.

Criteri 3. Els processos de participació s'han d'articular sobre aquells projectes de gran transcendència per a la vila, que afecten el conjunt de la ciutadania, tot i que es pot fer participació en altres temes sempre i quan la proposta sigui aprovada pel Ple Municipal.

- *Proposta 1. Incorporar en el Pla d'actuació municipal l'Agenda participativa per especificar els temes que cal treballar i calendaritzar les propostes en cada mandat municipal.*

- *Proposta 2. Excloure de la participació els àmbits sectorials sobre els quals l'opinió oberta de diferents actors no pugui tenir una aplicació més o menys visible en l'orientació de polítiques. Aquesta exclusió fa referència a aquelles qüestions sobre les quals la decisió ve marcada per llei.*

- *Proposta 3. Acompanyar els processos de participació en la presa de decisions d'una assignació pressupostària i una memòria participativa. La memòria participativa ha d'incorporar: la metodologia i objectius del procés, el nombre de participants, el pressupost, les fases i la valoració del procés per part dels participants. La memòria participativa ha de ser elaborada per l'equip responsable del procés,*

ja sigui intern o extern a l'Ajuntament, i ha de ser aprovada per la Comissió de Seguiment.

criteri 4. La informació, deliberació i retorn respecte als participants s'han de garantir en tot procés de participació en la presa de decisions públiques. Assegurar en tot procés participatiu un moment d'informació, per garantir que tota la ciutadania té accés a la matèria sobre la qual s'ha de discutir; un moment de debat que es durà a terme emprant diferents metodologies; i un moment de retorn on els participants i tota la ciutadania reben la informació de tot el procés, metodologia i resultats.

La informació, deliberació i retorn respecte als participants s'han de garantir en tot procés de participació en la presa de decisions públiques.

– *Proposta 1. Garantir una informació que sigui plural, rigorosa, independent i objectiva.* S'ha de garantir que tothom que participa en un procés té accés a la informació de la mateixa manera i amb el temps necessari com per poder participar en igualtat de condicions.

– *Proposta 2. Posar la metodologia al servei d'aquests principis i adequar-la a les característiques de cada procés.* La concreció de les metodologies a utilitzar en cada ocasió s'ha de fer segons cada circumstància específica: el tema que es discutirà, el temps de què es disposa, el pressupost que es té, o els actors amb els quals es vol comptar. La metodologia pot aprofitar tant espais presencials com virtuals.

– *Proposta 3. Fer un retorn dels resultats dels processos de participació a tota la ciutadania.* El retorn s'ha de fer quan finalitza el procés. Els resultats han de ser visibles i cal justificar el perquè de la seva aplicació o no aplicació.

La participació de la ciutadania en la presa de decisions públiques ha de garantir la representativitat, pluralitat i amplitud dels participants.

criteri 5. La participació de la ciutadania en la presa de decisions públiques ha de garantir la representativitat, pluralitat i amplitud dels participants, per tal de donar força al procés. S'ha de procurar que hi participin tots els sectors de població implicats, de manera representativa i el més àmplia possible.

– *Proposta 1. Dedicar esforços a la difusió i informació per garantir que la ciutadania conegui el procés.* Es pot fer una bona campanya de difusió a través dels mitjans de comunicació de la vila o a través d'estratègies comunicatives que generin implicació, properes al col·lectiu que es va a buscar.

– *Proposta 2. Garantir la representativitat dels participants.* Es pot pensar a fer una mostra sobre el padró o a anar a buscar directament els interlocutors que es requereixen.

– *Proposta 3. Cercar fórmules que garanteixin la pluralitat de visions, i opinions d'un mateix tema.*

– *Proposta 4. Comptar amb la complicitat i presència del màxim nombre d'entitats.* Si es gaudeix de la complicitat de les entitats, aquestes poden ajudar a mobilitzar la ciutadania.

Línia 5. Fomentar un teixit associatiu ric, plural i participatiu

Les associacions es presenten com un dels protagonistes de la participació política en l'àmbit local. Estudis recents mostren que aquelles societats amb un teixit associatiu ric, plural i participatiu són les més capaces d'afrontar els reptes i necessitats actuals, cada vegada més creixents i complexes; en definitiva mostren que perquè una democràcia funcioni és

molt important tenir una xarxa associativa forta que permeti una relació fluïda entre la ciutadania i els representants polítics. Al mateix temps, es considera que les associacions són escoles de democràcia en el sentit que són espais on es poden generar vincles, cooperació entre persones o treball conjunt, i ajuden a crear sentiment de pertinença a la comunitat i a consolidar valors i actituds democràtiques.

És doncs des d'aquesta perspectiva que es proposen diferents criteris que vetllin per al suport i foment de la vida associativa de Molins de Rei.

Criteri 1. El teixit associatiu, a més de treballar per aconseguir els propis objectius i finalitats, ha de ser corresponsable de la vida pública de Molins de Rei. Es tracta d'apostar per un teixit associatiu que treballi per la col·lectivitat i el bé comú.

– *Proposta 1. Impulsar i facilitar l'elaboració per part de les entitats d'un codi ètic que hauria de ser fruit d'un procés participatiu. L'objectiu és recollir un seguit de bones pràctiques des de i per a les entitats.*

Aquest codi ètic podria incloure aspectes que facilitin:

- La democratització del funcionament intern de les associacions (renovació càrrecs, foment de la participació dels membres...);
- La gestió i transparència dels recursos;
- La relació amb altres associacions;
- Les finalitats no lucratives de les activitats de les associacions.

– *Proposta 2. Promoure la implicació del teixit associatiu en activitats obertes al conjunt de la ciutadania, aquelles que transcendeixin els propis as-*

El teixit associatiu, a més de treballar per aconseguir els propis objectius i finalitats, ha de ser corresponsable de la vida pública de Molins de Rei.

sociats. L'Ajuntament prioritzarà en l'assignació de pressupost aquest tipus d'activitats.

La tasca i activitats del teixit associatiu han de tenir més visibilitat social.

Criteri 2. La tasca i activitats del teixit associatiu han de tenir més visibilitat social. Es tracta de facilitar diversos instruments i estratègies que facilitin que les entitats de la vila guanyin protagonisme social i tinguin més visibilitat i espai en la vida de Molins de Rei a partir de facilitar-los la tasca diària.

– *Proposta 1. Elaborar un registre general d'entitats* que reculli quines són, i quins són els seus objectius. Aquest registre pot anar ordenat per àmbits d'actuació del qual podrien formar part totes aquelles associacions sense ànim de lucre que actuen a Molins de Rei i representen interessos sectorials o generals de la vila. Aquest registre ha de ser d'ús públic i permetrà entre altres coses centralitat informativa.

– *Proposta 2. Elaborar i publicar periòdicament una agenda on es recullin les activitats que realitzen les entitats.* Es considera important potenciar-ne la difusió de cara a consolidar determinats actes com a referents per a la ciutadania.

– *Proposta 3. Incrementar la presència del teixit associatiu en els mitjans de comunicació locals:* espai en la televisió i ràdio locals i tenir també espai a la Casa de la Vila i al web de l'Ajuntament.

– *Proposta 4. Facilitar a la ciutadania el coneixement de les diverses associacions.* Es proposa celebrar una setmana de la “vida associativa”, “fira d'entitats” o alguna trobada similar on cada associació que ho desitgi pugui fer difusió dels seus programes i propostes. Tot això més enllà de l'espai que es té a la Fira de la Candelera, ja que aquest es considera

insuficient perquè es tracta d'una fira bàsicament comercial.

Criteri 3. Per facilitar el funcionament de les associacions i fomentar la relació entre elles cal que es generin espais de trobada. Cal potenciar les relacions entre totes les entitats de la vila i especialment entre les del mateix àmbit. Generant espais de trobada compartits, es facilitaria una coordinació entre entitats, tant entre les del mateix àmbit com entre els diversos àmbits associatius, que seria positiva de cara a la programació i realització d'activitats de la vila, millorar el coneixement i la base social de les entitats, etc.

Per facilitar el funcionament de les associacions i fomentar la relació entre elles cal que es generin espais de trobada.

– *Proposta 1. Posar a disposició de les entitats un equipament d'ús comú per a totes.* Aquest espai permetria a les entitats disposar d'un espai on ubicar la seu social i/o desenvolupar les seves activitats a la vegada que esdevindria un espai de trobada i facilitaria que les entitats poguessin compartir recursos. Aquest espai podria ser un equipament municipal (centre cívic, hotel d'entitats) o bé un espai cedit per alguna entitat amb patrimoni. L'Ajuntament ha de garantir els recursos necessaris per a la gestió d'aquest espai sense que aquest fet vagi en detriment de la corresponsabilització de les entitats en el projecte comú.

– *Proposta 2. Aprofundir en la realització de projectes comuns o transversals entre diverses associacions a partir de prioritzar la subvenció a aquelles propostes d'activitats que vinguin promocionades per més d'una entitat.*

– *Proposta 3. Afavorir el treball en xarxa de les diverses entitats a partir de la promoció i ús de les*

tecnologies de la informació i comunicació. Es tractaria de poder gaudir d'alguna eina informàtica que faciliti el treball col·laborador entre membres de diferents entitats, compartir recursos, sistematitzar informació, etc.

– *Proposta 4. Promoure la creació d'espais formals de coordinació d'entitats d'un mateix àmbit, a l'estil de les entitats de segon grau, per tal de compartir recursos i objectius. L'Ajuntament hauria d'atorgar un reconeixement d'interlocució privilegiada a aquests espais.*

Línia 6. Donar eines per afavorir la participació efectiva de les entitats en el debat i la presa de decisions municipals

Rere aquesta línia es troba l'interès per facilitar i capacitar el teixit associatiu en la gestió política de la vila. Les associacions han estat tradicionalment protagonistes de la vida política i social en el món local. Es tracta d'enfortir espais que permetin a les associacions tenir opinió real en els temes d'interès ciutadà, fer ressorgir les potencialitats d'aquest col·lectiu com a interlocutors de l'Ajuntament.

Cal apostar perquè les associacions esdevinguin un autèntic interlocutor de l'Ajuntament.

Criteri 1. Apostar perquè les associacions esdevinguin un autèntic interlocutor de l'Ajuntament. Considerem que cal afavorir la participació de les entitats en el disseny de les polítiques públiques del municipi, ja sigui en la seva participació en el Consell de la Vila, bé en els òrgans específics de participació i en els processos de participació que es puguin engegar, o bé a partir del reconeixement de la seva veu i els seus projectes.

– *Proposta 1. Garantir una informació suficient i de qualitat a les entitats sobre els temes públics de la vila.* A més dels canals proposats en el criteri 1 de la línia 1, es proposa establir un sistema d'informació regular de l'Ajuntament cap a les entitats que pot prendre la forma de butlleta informativa o de reunions informatives periòdiques entre l'Ajuntament i les associacions.

– *Proposta 2. Possibilitar trobades entre els tècnics de l'Ajuntament i les entitats que així ho vulguin, per tal de tractar temes específics i informar-se de diverses qüestions.* De tota manera es recorda que l'espai natural d'interlocució i diàleg entre les entitats i els tècnics de l'Ajuntament són els òrgans de participació.

Criteri 2. La participació en els afers públics del teixit associatiu requereix fomentar la seva capacitat organitzativa. Una de les característiques del teixit associatiu molinenc, que no divergeix de la realitat d'altres municipis catalans, és la seva base social fonamentalment voluntària. Aquest fet implica que sovint s'hagin d'enfortir les pròpies estructures associatives amb suport extern que ompli determinats buits formatius.

La participació en els afers públics del teixit associatiu requereix fomentar la seva capacitat organitzativa.

– *Proposta 1. Promoure, des de l'Ajuntament i des del propi teixit associatiu, accions de reflexió i formació al si de les associacions.* En aquest sentit es proposa establir algun programa formatiu segons les necessitats detectades. S'apunten com a possibles temes: formació en comptabilitat, informàtica, qüestions jurídiques d'entitats i subvencions.

– *Proposta 2. Oferir un servei d'assessorament a les entitats en temes administratius, informàtics,*

fiscals o jurídics que estigui a l'abast dels membres de qualsevol entitat registrada a la vila. Complementàriament, en determinats processos participatius oferir assessorament o formació específica sobre el tema determinat del procés en qüestió.

– *Proposta 3. Oferir un servei d'informació oficial* sobre subvencions, cursos i altres temes que puguin ser d'interès per a les entitats.

5. METODOLOGIA

Per a l'elaboració del Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei s'ha realitzat un treball basat en quatre moments molt diferenciats: 1) una fase de diagnòsi per tal de recollir informació sistemàtica sobre la participació a la vila, 2) una fase de propostes on s'han recollit diverses opinions sobre com hauria de ser la vida participativa a Molins de Rei, 3) una fase de treball intern per tal de construir un document que, mitjançant la consulta d'altres experiències i partint de la realitat local, congeïés criteris de diferents actors amb criteris d'expertesa, i 4) una darrera fase de retorn.

A continuació (p. 38) es mostra un esquema amb la calendarització de les diverses fases del procés.

Per a l'elaboració del Pla director de participació ciutadana s'ha realitzat un treball basat en una fase de diagnòsi, una fase de propostes, una fase de treball intern i una darrera fase de retorn.

Fase 1. Diagnòsi

Per adaptar el Pla director de participació ciutadana al context concret on s'ha d'inscriure, una primera tasca consisteix a recollir informació documental sobre Molins de Rei i, identificar els actors clau del municipi en l'àmbit polític, tècnic i social per tal de realitzar-los entrevistes en profunditat⁷ i/o entrevistes grupals i recollir el màxim d'informació possible sobre el municipi i la seva trajectòria participativa.

La diagnòsi, permet, per una banda, identificar com s'organitza internament l'Ajuntament, quina és la realitat existent en matèria participativa, conèixer quins són els canals de comunicació interns i externs

existents i, per una altra banda, conèixer la realitat associativa de la vila (tipus d'entitats, relacions que s'estableixen...) tot dibuixant un esquema d'actors.

De cara a contrastar la informació recollida s'organitzen tres tallers amb els diferents actors de la vila entrevistats⁸ (representants polítics, tècnics municipals i entitats) per tal de validar les dades i impressions obtingudes fins al moment i encarar les properes fases del procés amb uns objectius clars i una bona fotografia del context on haurem de fer funcionar el Pla.

Fase 2. Propostes

Un cop feta i validada la diagnosi s'elabora un primer document d'interrogants per al Pla director de participació ciutadana per obrir una fase de debat amb la ciutadania a partir de la realització d'un taller amb tècnics, polítics i alguns actors socials.⁹

Amb aquest taller obert a la participació de tothom es pretén que la gent posi sobre la taula les seves reflexions entorn de com hauria de ser la participació a Molins de Rei, i copsar el grau de consens i dissensió de les propostes formulades per l'equip de la Fundació Jaume Bofill.

Aquest moment d'obertura de propostes és important en tant que permet que la gent faci un exercici de reflexió estratègica i posi sobre la taula els seus dubtes i les seves preferències.

Fase 3. Elaboració del document del Pla

Amb tota la informació recollida durant la diagnosi i la fase propositiva, s'obre un procés de reflexió en

Un cop feta i validada la diagnosi s'elabora un primer document d'interrogants per obrir una fase de debat amb la ciutadania.

Amb tota la informació recollida durant la diagnosi i la fase propositiva, s'obre un procés de reflexió en l'equip de treball que culmina amb la redacció d'un primer document de criteris.

Finalment s'obre un període de contrast del document de criteris amb la realització de tres sessions de treball dirigides als diferents actors polítics, tècnics i socials.

l'equip de treball que culmina amb la redacció d'un primer document de criteris acompanyat de propostes concretes per a la vida participativa de Molins de Rei.

En el marc de la discussió de propostes i de cara a fer més partícips els ciutadans de Molins de Rei en el procés d'elaboració del Pla, es va convocar una conferència informativa a càrrec de Jordi Sànchez, director de la Fundació Jaume Bofill. En aquesta conferència, "La participació ciutadana: una eina per transformar i cohesionar les nostres ciutats", s'apuntaren elements per a la reflexió entorn del què i el perquè de la participació i sobre la necessitat d'ordenar-la per donar-li força i coherència.

Finalment s'obre un període de contrast del document de criteris amb la realització de tres sessions de treball dirigides als diferents actors polítics, tècnics i socials.¹⁰ Aquestes tres sessions es realitzen per copsar el grau d'acord o desacord amb les propostes formulades i atendre noves iniciatives no recollides fins al moment.

Amb el document contrastat i les noves aportacions recollides ja es pot procedir a la redacció definitiva de la proposta de la Fundació Jaume Bofill per al Pla director de participació ciutadana.

Aquesta proposta de Pla s'acompanya d'un document on es recullen totes les aportacions de la ciutadania de Molins de Rei.

Fase 4: Retorn

Un cop elaborat el Document de criteris, es fa el lliurament d'aquest a la Comissió de Seguiment i es programa un retorn a la ciutadania calendaritzant-ne l'exposició pública, la discussió municipal i l'aprovació.

6. LLISTAT DE PARTICIPANTS

Representants polítics:

Ivan Arcas (IIE)
Miquel Vila (IIE)
Montserrat Cateura (IIE)
Laura Duran (IIE)
Carme Puig (IIE)
Enric Franch (IIE)
Víctor Puntas (AM d'ERC)
Xavier Montserrat (AM d'ERC)
Hortènsia Ràfols (AM d'ERC)
Joaquim Martí (CIU)
Carme Figueras (PSC)
Francesc Castellana (PSC)
Núria Garriga (IIE)
Maribel Guerrero (PSC)
Pepita Catasús (PSC)
Xavi Paz (PSC)
José Luís Serrano (PP)

Tècnics de l'Ajuntament:

Alexandre Álvarez Mena (gerent)
Gabriel Barragan Bosquet (cap de Comunicació)
Manel Borrego Fernández (cap de negociat de l'Oficina Municipal d'In-
formació)
Miguel Angel Urtasun (cap de negociat de Cultura)
Roser Ramoneda Labèrnia (cap de negociat d'Esports)
Jordi Cabezón Saura (cap de negociat d'Educació)

Consol Hernández Garcia (cap de negociat de Cooperació i Desenvolupament)

Maria Casals Ollé (cap de gabinet d'Alcaldia)

Ivan Curto i Esteve (cap de negociat de Personal i Organització)

Mireia Vilanova Prats (cap de negociat de Promoció Econòmica)

Conxa Caballer Serradell (economista de Projecte de Mercat)

Carme Pi Ciudad (directora de la Fira, Comerç i Turisme)

Joaquim Expósito Mateo (director de serveis de l'Àrea de Serveis Personals)

Mònica Vila i Cases (directora de serveis de l'Àrea de Medi Ambient i Territori)

Joan Magrané Comellas (cap de secció d'Edificació i Urbanisme)

Joan Parra Colomer (cap de secció de Mobilitat, Via Pública i Manteniment)

Anna Antó (suport tècnica d'Educació)

Marta Martorell i Camps (assessora de Participació Ciutadana)

Joan Lluell i Oliver (cap de negociat de l'Oficina Tècnica de MAT)

Antonio Miguel Guerrero Díaz (cap de negociat d'Informàtica)

Eusebi Valldaura Doménech (interventor)

Antoni Torné Codina (tresorer)

Marta Pradal Gómez (tècnica d'Habitatge)

Sandra Chuang Carreras (tècnica de Medi Ambient)

Jordi Boltà Ambrós (cap de negociat de Rendes)

Esther Olivares (cap de la secció Sociosanitari)

Núria Carrió Campos (tècnica de Rendes)

Anna Planas Beltran (cap de negociat de l'Oficina Administrativa de l'Àrea de Serveis Personals)

Josep Ibáñez Coma (cap de secció Sociocultural)

Eva Palasí i Luna (cap de negociat de Joventut)

Isabel Pujol Garcia (directora de la Llar d'Avis Dr. J. Mestres)

M. Mercè Montero Gorro (cap de negociat de Sanitat i Dona)

Joan Arús Oriol (cap de secció de Medi Ambient i Activitats)

Josep Matas Tort (cap de negociat de Manteniment)

Jordi Estrada Arsegul (cap de negociat d'Urbanisme)

Entitats i persones escollides per la seva trajectòria política o social:

CEIP Alzina, Conrad Jiménez
Club Escacs Incresa, José Peñarroya
AV El Canal, Rosa Ricart
AV El Canal, Vicenç Fernàndez
AV de la Granja, Jordi Maré
AV Plaça del mercat i entorn, Pere Royo
AV Plaça del mercat i entorn, Ramon Bacardí
Agrupació Folklorica, Francesc Flinch
Esplai L'Agrupa, Jaume Sanou
Unió de Botiguers, Jordi Vilaprinjó
Cercle Artístic, Josep Ma Pubill
El Camell, Meritxell Campmajó i Laura Arga
El Llaç, Josep Farré
ERC, Francesc Miralles
Fòrum XXI, Josep Turró
IIE, Lluís Carrasco, Rafael Canosa, Genoveva Català
Joventut Catòlica, Francesc Artés
Moviment Infantil de Barriades, Mònica Rico i Eva Palasí
PSC, Fernando Espinosa
Ràdio Molins de Rei, Miquel Armengol
Taula Jove, Roger Llompарт, Ivan Comas, Raquel Reyes, Montse Perals
Josep Janés, exalcalde

NOTES

1. Les afirmacions que es mostren en aquesta síntesi provenen de les persones que han participat en la fase inicial de recollida d'informació.

2. Aquest concepte es desenvolupa en el marc teòric del document del Pla director de participació.

3. El Consell de la Vila i els òrgans específics de participació s'exposen i es desenvolupen més endavant, en la línia 3.

4. En aquest document no es detallen els consells existents ni es contempla la definició dels consells que es poden crear en un futur.

5. El Consell de Vila tindrà un registre al qual les entitats que ho sol·licitin es podran inscriure per a formar-ne part. En cas que el nombre de sol·licituds superi el nombre de places previstes, el Reglament de participació o del Consell de Vila haurà de preveure un criteri d'elecció. Tot i així es recomana que s'asseguri la plaça a aquelles persones que representin espais de coordinació entre entitats.

6. Es pot pensar concretament a fer una convocatòria oberta i voluntària, i en cas que hi hagi més interessats que places, utilitzar alguna tècnica de selecció aleatòria basada en un cens d'interessats.

7. El nombre total de persones entrevistades va ser de 28. Concretament 6 representants polítics, 8 tècnics, 10 representants d'entitats i 4 ciutadans de Molins de Rei que han estat escollits per la seva trajectòria política o social. També es va realitzar una entrevista grupal a 5 joves de Molins de Rei. A la pàgina 41 trobareu el llistat de tots els participants.

8. Vegeu llistat de participants a la pàgina 41.

9. Vegeu llistat de participants a la pàgina 41.

10. Vegeu llistat de participants a la pàgina 41.

Col·lecció Finestra Oberta

1. Col·lectiu Ronda RCCL. *Immigració i estrangeria: l'estat de la qüestió*. 99 p. Març 1998.
2. Enric Marín i Joan Manuel Tresserras. *Seguiment de l'impacte social de les tecnologies de la informació i la comunicació (1/3)*. 56 p. Maig 1998.
3. Fundació CIREM. Jaume Funes (coord.), Quim Casals, Oriol Homs, Xavier Martínez, Ferran Miquel, Neus Roca i Jaume Trilla. *Proposta de mesures davant la desigualtat d'èxit a l'ESO*. 88 p. Juny 1998.
4. Salvador Cardús amb la col·laboració de Lluís Tolosa. *La premsa diària a les Illes Balears, el País Valencià i Catalunya (1976-1996)*. 122 p. Març 1998.
5. Enric Marín i Joan Manuel Tresserras. *Seguiment de l'impacte social de les tecnologies de la informació i la comunicació (2/3)*. 75 p. Octubre 1998.
6. Oriol Alsina i Roger Sunyer. *Informe sobre la Banca ètica a Europa*. 74 p. Novembre 1998.
7. M. José Montón i Montse Solerdecoll. *Experiències socioeducatives amb adolescents nouvinguts*. 46 p. Febrer 1999.
8. Carme Mayol i Eugènia Salvador. *Materials de lectura fàcil*. 85 p. Març 1999.
9. Francesc Deó, Marisa Abad, Encarna Larrey i Francesc Notó. *Un dia en la vida d'un nen. Un dia en la nostra vida*. 77 p. (Quadern del professor) i 105 p. (Quadern de l'alumne). Febrer 1999.
10. Enric Marín i Joan Manuel Tresserras. *Seguiment de l'impacte social de les tecnologies de la informació i la comunicació (3)*. 67 p. Maig 1999.
11. Marta Casas i Núria Casas en col·laboració amb Cristina Cerdà, Anna Montells i David Picó. *Projecte d'educació musical de La Lluna Blava*. 121 p. Novembre 1999.
12. Grup d'Estudis sobre els Drets dels Immigrants de la Universitat de Barcelona. *Les proposicions de reforma de la Llei d'estrangeria*. 77 p. Setembre 1999.
13. Jaume Funes i Fina Rifà (coord.). *Adolescents i dificultats socials a l'escola*. 98 p. Febrer 2000.
14. Laura Giménez i Laia Pineda. *La recerca social en l'administració local: una via d'aprofundiment de la democràcia*. 72 p. Març 2000.

15. Moisès Amorós, Ferran Camps i Xavier Pastor. *Mediació comunitària i gestió alternativa de conflictes a Catalunya. Una guia per a la governabilitat*. 91 p. Abril 2000.
16. Miquel Casanovas i Alfons Formariz. *Educació de persones adultes i immigració extracomunitària*. 62 p. Maig 2000.
17. ECOCONCERN. Robert Gonzàlez (coord.). *Processos participatius en la gestió d'espais naturals*. 94 p. Juny 2000.
18. Ana Escobar, Coro Luengo i M. José Pérez. *Aula d'acollida per a alumnes nouvinguts de l'IES Ramon de la Torre*. 92 p. Desembre 2000.
19. Marta Comas (coord.). *L'atenció als menors immigrants no acompanyats a Catalunya. Anàlisi de la realitat i propostes d'actuació*. 210 p. Gener 2001.
20. Marta Comas i Jaume Funes. *Educadores i educadors de carrer: de l'opció ideològica a l'opció tecnicometodològica*. 107 p. Gener 2001.
21. Equip d'Anàlisi Política de la UAB i Fundació Jaume Bofill. *Informe sobre la consulta ciutadana per a la revisió del Pla General d'Ordenació Urbanística de Cardedeu*. 110 p. Febrer 2001.
22. Antoni Segura (coord.), Pilar Comes, Santiago Cucurella, Andreu Mayayo i Francesc Roca. *Els llibres d'història, l'ensenyament de la història i altres històries*. 125 p. Juliol 2001.
23. Fundació FICAT. Irma Rognoni (coord.). *Menors del carrer: visió sociojurídica*. 139 p. Novembre 2001.
24. Equip d'Anàlisi Política de la UAB i Universitat del País Basc. *Xarxes crítiques a Catalunya i Euskadi: solidaritat internacional i antiracisme*. 124 p. Febrer 2002.
25. Equip d'Anàlisi Política de la UAB i Universitat del País Basc. *Xarxes crítiques a Catalunya i Euskadi: antimilitarisme i okupació*. 126 p. Febrer 2002.
26. Violeta Quiroga (relatora). *Atenció als menors immigrants: col·laboració Catalunya-Marroc*. 105 p. Març 2002.
27. Mònica Nadal, Rosa Oliveres i Miquel Àngel Alegre. *Les actuacions municipals a Catalunya en l'àmbit de la immigració*. 196 p. Març 2002.
28. Alfons Formariz, Miquel Casanovas i Clara Balaguer. *Educació de persones adultes per a la convivència i la cooperació en una societat multicultural*. 120 p. Gener 2003.

29. Fundació Jaume Bofill. *Granollers participa! Quina ciutat vols?* Informe del procés. 110 p. Març 2003.
30. Alicia Gómez, Rosa Patino i Jaume Funes (col·laborador). «*Fugint del futur*»: *La reserca de la mirada adolescent utilitzant tècniques audiovisuals*. 64 p. Maig 2003.
31. Laia Jorba i Lluís Planes. *Els consells veïnals i sectorials de Sitges, una experiència d'Agenda 21*. 56 p. Maig 2003.
32. Francesc Carbonell i Albert Quintana (coords.). *Immigració i igualtat d'oportunitats a l'ensenyament obligatori. Aportacions al debat sobre una futura llei d'educació a Catalunya*. 61 p. Juliol 2003.
33. Escenaris de Participació Ciutadana d'Ecoconcern. *Participació i immigració en contextos pluriculturals. La situació del Casc Antic de Barcelona*. 132 p. Setembre 2003.
34. Xavier Millán i Mawa N'Diaye (coords.). *Treball comunitari i interculturalitat: reflexions i experiències*. 128 p. Setembre 2003.
35. Esther Vivas. *Organitzacions, campanyes i moviments d'oposició al deute extern*. 96 p. Setembre 2003.
36. GREC Resolució de Conflictos. Noèlia Lafuente i Ferran Camps (coordinadors). *La gestió alternativa de conflictes en les organitzacions del tercer sector*. 103 p. Octubre 2003.
37. Maribel Garcia Gràcia (coordinadora). *Abandonament escolar, desescolarització i desafecció*. 131 p. Octubre 2003.
38. Marta Casas (coordinadora). *També catalans: Fills i filles de famílies immigrades*. 139 p. Novembre 2003.
39. Raül Turmo. *Andel: el model escandinau d'accés a l'habitatge*. 74 p. Febrer 2004.
40. Maria Padrós, Anna Zafon, Jaume Funes i Josep M. Puig. «*Educar millor és possible*» *Un projecte d'innovació a l'IES Miquel Tarradell*. 113 p. Abril 2004.
41. Carme Mayugo, Xavi Pérez i Marta Ricart (coordinadors). *Joves, creació i comunitat*. 157 p. Setembre 2004.
42. Fundació Jaume Bofill. *La participació ciutadana a través de les noves tecnologies. Estratègies per a la utilització de Consensus*. 48 p. Octubre 2004.

43. Eva Anduiza i Sergi de Maya. *La qualitat en la participació: una proposta d'indicadors*. 73 p. Maig 2005.

44. Koen Peeters Grietens. *Entre Tenebres. Gitanos immigrants: el rrom de l'est d'Europa a Barcelona i el seu accés a l'educació*. 133 p. Juny 2005.

45. Joaquim Sempere, director; Roser Rodríguez i Jordi Torrents. *El paper dels experts en els moviments ambientalistes a Catalunya*. 179 p. Juny 2005.

46. Marta Bertran. *Relacions entre famílies immigrades i institucions educatives en l'etapa de zero a sis anys*. 136 p. Novembre 2005.

47. Fundació Jaume Bofill. *Una proposta de pla de participació ciutadana: el cas de Molins de Rei*. 44 p. Gener 2006.

